מדינות הרחוקות: גמ' של בית ר"ג וכו' אילו היו שני כריים ותרם מאחד מהן על חבירו שמא לא פטר חבירו [א]הנחת רוח היא להם שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחלה. [א]תני שמט את הקטבליאות נעשו כולן שיריים הגי' [ב]שלישית היא היתה עשירה שבכולן שהיו בה (איצטלי) אסטריאות (א)של זהוב ודרכונות של זהוב תני [א]תרם את הראשונ' לשם ארץ ישראל ולשם כל ישראל שניה לשם כרכים המוקפים ולשם כל ישראל והשלישית לשם בבל ומדי ולשם מדינות הרחוקות ולשם כ"י תני (ב)נטל מן הראשונה אע"פ שיש בראשונה נוטל מן השניה נטל מן השניה אע"פ שיש בשניה נוטל מן השלישית שלישית שלמה חיזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן [א] חוזר ושוקל (ג)ר"מ [ג] אומר [ב]חוזר לשיריים שהיה ר"מ אומר [ג] מועלים בשיריים שמא יצטרכו להן בסוף וכן [ד] היה רבי פנחס בן יאיר אומר [ג] זריזות מביאה לידי נקיות [ג]נקיות מביאה לידי טהרה טהרה מביאה לידי קדושה קדושה מביאה לידי ענוה ענוה מביאה לידי יראת חטא יראת חטא מביאה לידי חסידות חסידות מביאה לידי רוח הקודש רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים תה"מ מביאה לידי אליהו זכור לטוב. זריזות מביאה לידי נקיות דכתיב [1]וכלה מכפר נקיות מביאה לידי טהרה דכתיב [2]וכפר עליה הכהן וטהרה טהרה מביאה לידי קדושה דכתיב [3]וטהרו וקדשו קדושה מביאה לידי ענוה דכתיב [4]כי כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח ענוה מביאה לידי יראת חטא דכתיב [5]עקב ענוה יראת ה' יראת חטא מביאה לידי חסידות דכתיב [6]וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו חסידות מביאה לידי רוח הקדש דכתיב [7]אז דברת בחזון לחסידיך רוח הקדש מביאה לידי תחיית המתים דכתיב [8]ונתתי רוחי בכם וחייתם תחיית המתים מביאה (ד)לידי אליהו זכור לטוב דכתיב [9]הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא תנא בשם ר"מ (אומר) כל מי שקבוע בארץ ישראל ומדבר בלשון הקודש ואוכל פירותיו בטהרה וקורא ק"ש בבוקר ובערב יהא מבושר שבן עולם הבא הוא:

הדרן עלך פרק בשלשה פרקים

הלכה א מתני' התרומה מה היו עושין בה [ד]לוקחין בה תמידין ומוספין ונסכיהם העומר ושתי לחם ולחם הפנים וכל קרבנ' הציבור [ה]שומרי[ה] ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה רבי יוסי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חנם [ו]אמרו לו אף אתה אומר שאין באין אלא משל

קרבן העדה

הרחוקות על לבן וישלחו שקליהן: **גמ' וצריך אילו.** מי שהיו מונחים לפניו שני כריים של תבואה ותרם מאחד על חבירו מי לא פטר גם השני א"כ ה"נ מאי נפקא להו לבית ר"ג אם הוא תורם של חצי שקל שלהן או לא: **ומשני הנחת רוח הוא להן.** שיהא הקרבן קרב מממונם לראשונה ולא יהא לשירי הלשכה: **שמט את הקטבליות.** מכולן נעשה הכל שיריים: **אילטלא.** בגדים ותמה חליפות שמלות מתרגמינן ותמה אילטלין: **אע"פ שיש בראשונה נוטל מן השניה.** לקופות הגדולות קאי שאינו נוטל מן הראשונה כל הג' קופות קטנות כפרים הפסח אלא מכל אחת מהן נטל קופה אחת וכדפירש' במתניתין: **שלמה שלישית.** שהוציאו כל המעות שבקופה שלישית לצורך הקרבנות: **שלמו שלשתן.** שאין בקופות גדולות מעות וצריכין כל ישראל לשקול מחדש שקלים אחרים שהמעות שנשאר בלשכה ולא נכנס לתוך קופות הגדולות הוא שיריים ואינן כשרין שוב ליקח מהן קרבנות: **מועלין בשיריים.** שנשארו בלשכה שמא יצטרכו להן בסוף כשיכלה כל המעות שבתוך הקופות: **וכן היה ר"פ וכו'.** אהא דקאמר ר"מ דמועלין בשיריים שמא יצטרכו להן בסוף מייתי הא דר"פ שצריך האדם להיות זהיר וזריז שלא יבא לידי חטא: **זריזות.** הזריז במצות לעשותן כהוגן ומרחיק עצמו כל דבר שיכול לבא ע"י לעבירה מביא את האדם שהוא נקי מעשיותיו ומעבירות שבידו: **טהרה.** שאף עונותיו הראשונים ימלבנו ויטהר נשמתו: **קדושה.** קדושת הלב והמחשבה: **לידי ענוה.** שכל מי שיש בו רוח קדושה חפץ להיות יותר קדוש גם כי ישלם מעגלי צדק של אחר בני אדם ושאין דרכיו מגוררים כל הצורך וזה הוא עיקר ענוה שמכיר פחיתות ערכו: **לידי יראת חטא.** שלא יאמר אני אלך בשוק של זונות ולא אחטא וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה שכיון שהוא עניו ויאמר שהוא שפל אנשים יהיה ירא חטא: **לידי חסידות.** והיינו שיעשה דברים שהם לפנים משורת הדין כדי שלא יבא לידי שום חטא: **לידי רוח הקודש.** שכיון שהוא עושה לפנים משורת הדין עושין עמו מן השמים דברים שהן חוץ מהטבע ומודיעין לו רזי התורה: **לידי תחיית המתים.** שע"י שישרה רוח קודשה על עצמות יבשו וכמפורש ביחזקאל: **לידי אליהו.** שקודם התחיה המהרונה יבא אליהו: **וכלה מכפר את הקדש.** ולשון וכלה משמע זריזות מלשון כלוי ומשמע וזריזות דהיינו זריזות וכתיב קרא אחריא וכפר בעדו ובעד העם הוא הכפרה הכוללת לכולם אלמא ע"י זריזות בא הנקיה הגמורה: **וכפר עליה הכהן וטהרה.** מן הטומאה שנטמאה בכרעה לילד ואף שבוגגת היא צריכה טהרה: **וטהרו וקדשו.** לבתר טהרה אתיא קדושה: **כי כה אמר רם ונשא.** מדכתיב מרום וקדוש אשכון דהיינו שעם היותו מרום שכן עם הקדוש והדר קאמר שישכון את דכא ושפל רוח שהוא העניו משמע דמקדושה יבוא האדם להיות עניו ולהכי קאמר שיהיה ה' עם הקדוש ויהיה עם דכא ושפל רוח: **ה"נ דכתיב עקב ענוה.** בעבור ובשכר ענוה יבא לידי יראת ה': **אז דברת.** אין הקב"ה מדבר בחזון אלא לחסידיו: **רוה"ק מביא לידי תחיית המתים.** דכתיב ונתתי רוחי והוא רוה"ק וחייתם אח"כ: **ה"נ לידי** אליהו זכור לטוב דכתיב הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם: **כל מי שהוא קבוע וכו'.** פי' שהוא דר בקביעות בא"י שהיא מכפרת עון כדכתיב העם היושב בה נשוא עון: **ואוכל פירותיו בטהרה.** שגורם טהרת הגוף: **ומדבר בלשון הקודש.** שגורם טהרת הנפש: **וקורא ק"ש בבוקר ובערב.** שמקיים והגית בו יומם ולילה שהתורה עיקר טהרת נשמה: **מובטח לו שהוא בן עוה"ב.** אפילו גופו יזדכך ויזכה לחיים נצחים וכסו מיי עולם הבא אי נמי בלא דין ויסורין יזכה לעוה"ב: **סליק פרק ג'**

הלכה א מתני' התרומה מה היו עושין בה. מה שנתנו לתוך הקופות מה היו עושין בהן: **וכל קרבנות הצבור.** לאתויי קטרת: **ספיחים.** תבואה העולה מאליה ממה שנפל בקציר ונותנים שכר לשומרים שימנעו רגלי בהמה משם ויודיעו לבני אדם שהם לצורך העומר ושתי הלחם שאינן באין אלא מן החדש ומן הארץ ונותנין שכרן מן התרומה דצורך קרבן כקרבן דמי: **שומר חנם.** ואף אם קנה אותן מן ההפקר כשמרן חנם סבר ר"י דקרבן יחיד מתנדב לקרבן צבור: **אף אתה אומר וכו'.** כלומר אי אתה מודה שאינן באין אלא משל צבור ואם שמרן חנם וזכה בהם נמצא שאינן באין משל צבור ולפיכם השיבו דסברי

משנת אליהו

שני שלישים היתה עשירה שבכולן שהיה בה **אנטלית של זהב ודרכונות של זהב.** ויקשה דהא כרים פ"ב מסיק דאף מרגליות אסור לצרף משקלים שמא תיול המרגליות והמאת הקדש מפסיד ואין אמר אנטלי של זהב שהוא זה כאף וי"ל שהבילו לבטיר שהיו הדרכונות של זהב כרוכים בהם לשמירה ממדינה הרחוקה:

הדרן עלך פרק שלישי

ריבב"ן

עשירה שבכולן שהיו בה דרכונות של זהב קשה כר' יהודה דאמר לעיל בפ"ב אף לשקלים אין להם קצבה. ירושלמי נטל את הראשונה אע"פ שיש בראשונה נוטל מן השניה נטל מן השניה אע"פ שיש בשניה נוטל מן השלישית שלמה השלישית חוזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן חוזר ושוקל ר' מאיר אומר חוזר לשירים פי' לוקחין תמידין מכסף הנשאר בלשכה לאחר שתרם בקופות ור' מאיר לטעמיה דאמר מועלין לשירים שמא יצטרכו להם בסוף:

משנה א התרומה. שנתרמה בקופות: **שומרי ספיחים בשביעית.** לפי שכל השדות היו מופקרין בשביעית ביהודה היו שומרים במקום אחד הספיחין להביא מהן העומר ושתי הלחם ולא היו מביאין לכתחלה אלא ביהודה משום דכתיב כרמל ואם הי' מביאין מרחוק היה הרוח מיבשו ולא היה כרמל ואם לא תנא מן הקרוב לירושלים מביאין מן הרחוק ודוקא מא"י דס"ל להאי תנא אין עומר ושתי הלחם באין מחוץ לארץ ודלא כר' יוסי בר יהודה דאמר במנחות בפרק כל קרבנות (דף פג:) עומר בא מחוץ לארץ מאי טעמא דמתן דאמר אינה באה מחוץ לארץ דכתיב ממושבותיכם ולא מחו"ל ור' יוסי בר יהודה האי ממושבותיכם דרים ליה בכל מקום שאתם יושבים דחדש נוהג בחו"ל. ועוד אמרינן בפרק כל קרבנות רמי ליה רמי בר חמא לרב חסדא תנן שומרי ספיחים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה אלמא עומר בא מהן בשביעית והכתיב והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לאכלה ולא לשריפה וקומץ העומר מתירו אמר ליה רחמנא אמר לדורותיכם ואת אמרת

תקלין חדתין

הרחוקות. שלא היו מביאין אלא בפ' הג': **גמ' אילו היו שני כו' שמא לא פטר את חבירו.** תמיה והכי נמי למה לבית ר"ג להדר שיהא דמיהן לקופה כיון שיתרמו גם על שלהם: **ומשני נחת רוח כו' תחלה.** זריזות מצוה שיהא משלהן בתחלה ולא ישאר בשיריים: **תני.** תוספתא פ"ב דשקלים: **שמט הקטבלאות נעשרו השיריים.** והתם תני דמ"מ לא יערבו בשל אמתקד: **אנטלית של זהב ודרכונות כו'.** שהיו מביאין ממדינות רחוקות והיו מצרפין על דרכונות כדלעיל רפ"ב: **נוטל מן הראשונה.** מפרש שבג' הקופות שתורם היה כתוב עליהן אב"ג תמני זה וכ"ה בתוספתא בהדיא ומפרקין לעיל למה היה כתוב עליהן כו' ותחלה נוטל מראשונה שמצוה בראשון להסתפק ממנה תחלה. אבל אינו מריקה לגמרי שצריך לספק מכל הג' דאתמהוה אקרא לקמן מוהעמדנו עלינו לתת שלישית השקל. ואם היה מסתפק מהראשונה מכל וכל לא יבוא קודם עצרת לספק מהשלישית: **שלמה שלישית.** משום הכי הצריכו לגמור השלישית קודם לשניה דבכך לא יטעו לספק מקופה ראשונה מכל וכל קודם לשניה: **שוקל.** תקלין חדתין והייט היכא דהוי קרבנות מרובים והוציאו כל הג' קודם הפרק הב' ולא ר"ל ליקח מהשיריים שאין דינם כשקלים: **מועלין בשיריים.** ודינן כשקלים: **וכן היה ר"פ ב"י אומר זריזות.** איידי דאמרי בג' פרקים ושצריך להיות נקי מהבריות כמו מידי שמים ושצריך להיות זריז כמו של בית ר"ג שיהיה שלהם תחילה מפרש למלתו מדות דרפב"י: **זריזות מביאה לידי נקיות.** זריזות הוא היפוך העצלות וע"י שאחזו במדת הזריזות מביאתו לידי נקיות הן בבה"ג דנקיים מבריות דאיירינן כשמעמן כשרואין זריזותו בדבר בשלימות לא יחשדוהו. והן בידי שמים. כשהוא זריז במצוה המצוה מזורות ומלוכנת מזוכני מות וכן אמרו ת"ח שעבר עבירה כו' ודאי עשה תשובה תיכף. והוא ע"י זריזותו נקי מחטא: **נקיות מביאה לידי טהרה.** טהרת הגוף בגנילה צריך שיהא נקי משום נקלון חלילה ובלא זה אינו טהור. וכן ע"י נקיות הגוף תאכך חטא בא לטהרת הנשמה שתיה טהורה רק בכלי נקי כמו נפש נקי וצדיק: **טהרה מביאה לידי קדושה.** כמו כאכילת קדשים וחולין שנעשו על טהרת הקדש וליכנס לקדש הכל על ידי טהרה וכל הנכנסין לעזרה צריכין טבילה. אי נמי כדאמרינן בברכות (כב א) גדר גדול גדרו בה מעשה כאי שתבע לדבר עבירה א"ל יש לך מ' סאה שאתה טובל פירש ואמרו כ"מ שנאמר בו קדושה הוא פרישת מן העריות כמ"ש קדושים תהיו. וזהו טהרה מביאה לידי קדושה: **קדושה מביאה לידי ענוה.** ע"י שהולך ומתקדש בדרכי הקדושה כקדושים העומדים לפני ה' תמיד מבין גדולות הבורא ורב נוראותיו ומעשה שפל ונבזה בעיניו ממה שאינו יכול לעבדו ית"ש כדבעי למיעבד לפני ממ"ה הקדוש ב"ה וכן קדושה ע"י פרישתו מתאוות דאמרו שהתאוות הן בעלי גאוה וע"י כא לידי ענוה: **ענוה מביאה לידי יראת חטא.** ע"י ענותנותו שהוא נבזה בעיניו נמאס מתאוה ומתעב שנואה ושפל כמותו ימנעו לפני קדוש ונורא יכל שהוא נמוך ושפל בעיניו מתרוממם כנוד שמים בעיניו ויודע כמה כמוא פוגם בכל העולמות. ודוד מלך ישראל ע"י שהיה עניו גדול כמ"ש ואנכי תולעת ולא איש אמר אשמרה דרכי מחטוא וכן אם מי"ו נכשל בכלוה דבר חרד וירא מהחטא יחבלתו לנגד עיניו תמיד: **וירא חטא מביאה לידי חסידות.** חסידות הוא דרגא עילאה לפנים משורת הדין כמ"ש בגמרא ולמו תמצת מסידים כו' ואמרו כל שיראתו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת ואמרו ולא ע"ה חסיד וע"י יראת חטא תמיד שהוא אוצר החכמה בא לעשות [illegible]

מסורת הש"ס

א) תרם את הראשונה כו', ב) תוספתא פרק ג, ג) קדושין מ: ד) סוטה מט א ע"ז כ: ירושלמי שבת פרק א הל"ג, ה) כ"מ קיח א מנחות פ"ד א,

עין משפט נר מצוה

כה א מיי' פרק ג משקלים הל"ט:
כו ב מיי' שם הל"ו:
כז ג מיי' פרק ט"ו מטומאת אוכלין הלכה יב:
א ד מיי' פרק ד משקלים הל"א:
ב ה מיי' שם הל"ה:
ג ו מיי' שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) של זהב דרכמוני זהב: (ב) נוטל מן הראשונה כו' חוזר כו' אחר ותורם כו': (ג) ר"מ אומר יחזור לשיריים כו': (ד) לידי אליהו ז"ל דכתיב אז תבין יראת ה' ודעת אלהים תמצא:

הגהות הגר"א

[א] צ"ל נחת רוח וכו':

גליון הש"ס

[א] עי' ק"ע ועיין תוס' קדושין נב ע"א ד"ה מועלין: [ב] עי' פ"ק ועי' ברמב"ם פ"ו ממעילה הל"ג ועי' בשעה"מ פ"ב משקלים ול"ע: [ג] עי' ירושלמי שבת פ"א שם על הגליון:

תורה אור השלם

1. וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי: ויקרא טז כ
2. וְאִם לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה: ויקרא יב ח
3. וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ויקרא טז יט
4. כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שֹׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נִדְכָּאִים: ישעיה נז טו
5. עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת יְיָ עֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים: משלי כב ד
6. וְחֶסֶד יְיָ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצִדְקָתוֹ לִבְנֵי בָנִים: תהלים קג יז
7. אָז דִּבַּרְתָּ בְחָזוֹן לַחֲסִידֶיךָ וַתֹּאמֶר שִׁוִּיתִי עֵזֶר עַל גִּבּוֹר הֲרִימוֹתִי בָחוּר מֵעָם: תהלים פט כ
8. וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְיָ דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם יְיָ: יחזקאל לז יד
9. הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְיָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: מלאכי ג כג

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com